

РЕШЕНИЕ

№ 3112

гр. София, 11.06.2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав, в
открито заседание на 14.03.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Камелия Стоянова

при участието на секретаря Силвиана Шишкова и при участието на прокурора Петров, като разгледа дело номер **10064** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е по искова молба от В. Е. Д. срещу Националния осигурителен институт. Претендира се обезщетение за вреди в размер на 46 782, 32 лв., представляващо главница, заедно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска до окончателното заплащане на обезщетението за вреди, причинени на В. Е. Д. от незаконосъобразни административни актове, издадени от служители на Националния осигурителен институт.

С исковата молба в условията на първоначално обективно съединяване на искове са предявени три иска срещу Националния осигурителен институт – иск за причинени имуществени вреди в размер на 782, 32 лв., представляващ направени разходи за медицински прегледи и за лекарства, иск за имуществени вреди в размер на 36 000 лв., представляващ възнаграждението, което е следвало да получи ищецът за полагания от него труд по трудов договор, ако беше изпълнявал задълженията си по трудовия договор до навършването на 63 годишна възраст, пределната възраст за упражняване на длъжността летец-пилот, които задължения същият не е изпълнил вследствие претърпяното заболяване, което съобразно изложеното в исковата молба е причинено и е следствие от незаконосъобразните актове на Националния осигурителен институт и иск за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., които ищецът е претърпял вследствие на причинения му психически тормоз, неудобство, болки и страдания от получено вследствие на актовете на Националния осигурителен институт

заболяване.

С разпореждане от 20.12.2011 г. съдът е оставил исковата молба без движение, като е указал на ищеца да посочи от кои незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органите на Националния осигурителен институт произтичат претендираните от него вреди, както да посочи причинната връзка между претендираните от него неимуществени вреди и имуществени вреди и незаконосъобразните актове, действия или бездействия, както и да представи доказателства. С молба по делото от 03.01.2012 г. ищецът посочва, че претендираните имуществени и неимуществени вреди произтичат от разпореждане № [ЕГН]/18.07.2003 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 413/30.09.2009 г. на главния директор на СУСО, като същите са отменени с решение № 1520/17.02.2005 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 11285/2004 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/15.06.2005 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 467/08.07.2005 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение № 8718/15.07.2008 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 3378/2008 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/16.09.2008 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в СУСО, потвърдено с решение № 40/18.02.2009 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение на Административен съд София-град, I отделение, 12 състав, постановено по адм.д. № 2228/2009 г., потвърдено с решение на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 12785/2010 г.

Претендират се и направените по делото разноски.

Ответникът – Н. осигурителен институт в подаден в срок отговор по исковата молба прави възражение по отношение на активната материалноправна легитимация, посочва, че Н. осигурителен институт не е орган на държавата, респективно неговите длъжностни лица не са сред лицата по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, изразява становище за недоказаност на предявения иск.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С молба от 13.06.1996 г. до СУСО В. Е. Д. е направил искане за опускане на пенсия за изслужено време и старост. С разпореждане от 25.07.1997 г. ръководителят на СУСО е постановил отказ по молбата. С нова молба до СУСО от 05.03.2003 г. ищецът в производството пред настоящата инстанция отново е поискал отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст. С разпореждане № 1/21.05.2003 г. на СУСО на ищеца е отпусната пенсия за изслужено време и старост по чл. 6, ал. 2 от Закона за пенсиите, отм., считано от 13.06.1996 г. Посоченото разпореждане и отменено от административния орган в частта му относно началната дата на отпускане на пенсията с разпореждане от 18.07.2003 г., като пенсията е отпусната, считано от 05.03.2003 г. Посоченото разпореждане е било предмет на съдебен контрол за законосъобразност пред Софийския градски съд, който с решение е отменил разпореждането от 18.07.2003 г. и едновременно с това е отказал отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето. С влязло в сила решение № 1520/17.02.2005 г., постановено по адм.д. № 11285/2004 г., Върховният административен съд е отменил решението на Софийския градски съд, отменил е решение № 413/30.09.2003 г. на главния директор на СУСО за отмяна на разпореждане № [ЕГН]/18.07.2003 г. и с което е отказано отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на В. Е. Д. и е върнал делото като преписка на СУСО за решаване на въпроса по същество при съобразяване на задължителните

указания по тълкуването и прилагането на закона. В мотивите на решението си съдът е приел, че са налице визираните в чл. 6, ал. 2 от Закона за пенсиите, отм., предпоставки за отпускане на пенсия на лицето, правото на пенсия не се погасява по давност и пенсията следва да бъде отпусната от датата на постъпване на редовната му молба-заявление в съответното поделение на НОИ. В резултат на посоченото съдебно решение като следствие на връщането на административната преписка при административния орган, същият се е произнесъл с разпореждане № [ЕГН]/15.06.2005 г., с което е отпуснал лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето по § 3, ал. 1 от ПЗР на КСО, вр. чл. 6, ал. 2 от Закона за пенсиите, отм., като пенсията е отпусната считано от 05.03.2003 г., посочена като дата на подаване на заявлението от административния орган. Разпореждането е било обжалвано пред по-горестоящия административен орган, който с решение № 467/08.07.2005 г. на главния директор на СУСО е оставил жалбата без уважение. Посоченото решение е било предмет на съдебен контрол за законосъобразност пред Софийския градски съд, който с решение от 27.12.2007 г., постановено по адм.д № 2468/2005 г. е оставил жалбата без уважение. Решението на Софийския градски съд е отменено с решение № 8718/15.07.2008 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 3378/2008 г., който е върнал делото като преписка на СУСО за решаване на въпроса по същество при съобразяване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона. В мотивите си съдът е приел, че посочените решения на пенсионните органи не са съобразени изцяло с указанията, дадени в решението на Върховния административен съд от 17.02.2005 г. Приел е също така, че не са изследвани релевантните по спора обстоятелства във връзка с началната дата на отпускане на пенсията, като не е налице точно приложение на закона в тази насока. Приел е, че с разпореждането от 15.06.2005 г. и решението на решаващия административен орган от 08.07.2005 г. пенсионните органи не са се произнесли по основния спорен въпрос – налице ли са основанията по чл. 99, ал. 1, т. 5 от КСО за изменение на пенсията на В. Е. Д.. В резултат на връщането на административната преписка при административния орган, същият се е произнесъл с разпореждане № [ЕГН]/16.09.2008 г., като е приел, че всички необходими документи за пенсиониране на лицето по смисъла на чл. 1, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж са предоставени от В. Е. Д. именно със заявлението от 05.03.2003 г. Посоченото разпореждане е било обжалвано по административен ред пред по-горестоящия административен орган, като с решение № 40/18.02.2009 г. главният директор на СУСО е оставил жалбата на лицето без уважение. Посоченото решение е било предмет на съдебен контрол за законосъобразност пред Административен съд София град, който с решение № 2320/12.07.2010 г. отменя решение № 40/18.02.2009 г. на главния директор на СУСО и разпореждане № [ЕГН]/16.09.2008 г. и изпраща делото като административна преписка на ръководителя на отдел „ПО” в СУСО за издаване на ново разпореждане за следващия се размер на личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на В. Е. Д. за периода след 01.06.2003 г., като се съобрази постановеното с разпореждане № 1/21.05.2003 г. и в съответствие с изложените в това съдебно решение мотиви. В мотивите на решението си ясно и безпротиворечиво съдът е приел, че молбата-заявление за пенсиониране вх. № 483/13.06.1996 г. на ищеца е била попълнена съобразно нормативните изисквания за заеманата длъжност като офицер, в това число и като офицер-летец във витломоторна авиация. Приел е, че разпореждане № 1/21.05.2003 г. е постановено в съответствие с чл. 91 ал. 1, т. 5 от КСО, като неоснователен е приел доводите на административния орган за влизане в сила на

разпореждането от 25.07.1997 г. и поради това твърдяната от същия недопустимост да се отпусне пенсия от тази дата. Приел е, че с отмяната на разпореждането от 16.09.2008 г. се премахват правните последици на постановената със същото отмяна на разпореждане № 1/21.05.2003 г., с което е отпусната пенсия, считано от 13.06.1996 г. и определен последващ размер на същата, считано от 01.06.2003 г. – 181, 90 лв. В мотивите си съдът също така е приел, че след тази дата е определен размер на пенсията с разпореждане от 16.09.2008 г., но предвид отмяната му като незаконосъобразно и относно началния момент на отпускане на пенсията – 05.03.2003 г. в размер на 140, 79 лв., т.е в по-нисък размер, следва да се върне делото като административна преписка за издаване на ново разпореждане за определяне на пенсията на лицето след последната дата, определена по разпореждане № 1/21.05.2003 г., т.е след 01.06.2003 г., като се съобрази и определения размер на пенсията с това разпореждане към тази дата – 181, 90 лв. Посоченото решение е обжалвано пред Върховния административен съд, който с решение № 3698/15.03.2011 г., постановено по адм.д. № 12785/2010 г. е оставил същото в сила. В мотивите на решението си Върховният административен съд е приел, че първоинстанционният съд напълно основателно е приел, че като начална дата на отпускане на пенсията следва да се приеме датата на първото заявление доколкото и административният орган не е посочил на лицето възможностите за отстраняване на определени неясноти в представените документи. В резултат на постановеното решение е налице ново произнасяне на административния орган, както и на решаващия административен орган, който се е произнесъл с решение № 521/26.10.2011 г., с които е отхвърлена отново жалбата на ищеца в производството пред настоящата инстанция, но доколкото в настоящия процес се претендират вреди от изрично посочени в исковата молба административни актове на административни органи и съобразно принципа на диспозитивното начало в гражданския процес, същите няма да бъдат предмет на установяване както по отношение на факти, така и по отношение на правни изводи.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, като претендираното обезщетение за вреди е в размер на 46 782, 32 лв., представляващо главница, заедно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска до окончателното заплащане на обезщетение за вреди, причинени от Националния осигурителен институт в резултат на административни актове, издадени от директора на Столичното управление „Социално осигуряване“. С исковата молба в условията на първоначално обективно съединяване на искове са предявени три иска срещу Националния осигурителен институт – иск за причинени имуществени вреди в размер на 782, 32 лв., представляващ направени разходи за медицински прегледи и за лекарства, иск за имуществени вреди в размер на 36 000 лв., представляващ възнаграждението, което е следвало да получи ищецът за полагания от него труд по трудов договор, ако беше изпълнявал задълженията си по трудовия договор до навършването на 63 годишна възраст, пределната възраст за упражняване на длъжността летец-пилот, които задължения същият не е изпълнил вследствие претърпяното заболяване, което съобразно изложеното в исковата молба е причинено и е следствие от незаконосъобразните актове на Националния осигурителен институт и иск за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., които ищецът е претърпял вследствие на причинения му психически тормоз, неудобство, болки и страдания от получен вследствие на актовете на Националния осигурителен институт инфаркт. С

разпореждане от 20.12.2011 г. съдът е оставил исковата молба без движение, като е указал на ищеца да посочи от кои незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органите на Националния осигурителен институт произтичат претендираните от него вреди, както да посочи причинната връзка между претендираните от него неимуществени вреди и имуществени вреди и незаконосъобразните актове, действия или бездействия, както и да представи доказателства. С молба по делото от 03.01.2012 г. ищецът посочва, че претендираните имуществени и неимуществени вреди произтичат от разпореждане № [ЕГН]/18.07.2003 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 413/30.09.2009 г. на главния директор на СУСО, като същите са отменени с решение № 1520/17.02.2005 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 11285/2004 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/15.06.2005 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 467/08.07.2005 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение № 8718/15.07.2008 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 3378/2008 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/16.09.2008 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в СУСО, потвърдено с решение № 40/18.02.2009 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение на Административен съд София-град, I отделение, 12 състав, постановено по адм.д. № 2228/2009 г., потвърдено с решение на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 12785/2010 г.

Приложимостта на чл. 203 от АПК предполага вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Доколкото правната регламентация на посочените искове, включително и на предявления в чл. 203 от АПК е непълна, то и разпоредбата на чл. 203, ал. 2 от АПК предполага приложимост на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Така регламентирана отговорността е пълна, защото е за всички претърпени вреди, които съгласно чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди са в причинна връзка с незаконосъобразни актове, фактически действия или бездействия на длъжностни лица или административни органи при или по повод изпълнението на административна дейност.

Съобразно също така чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Във всички случаи, обаче реализирането на посочената отговорност съобразно чл. 204, ал. 1 от АПК предполага отмяната на административен акт (в процесния случай) по съответния ред. Във всички случаи също така освен наличието на вреди реализирането на отговорността на държавата предполага и изисква тези вреди да са причинени от отменения като незаконосъобразен административен акт. Във всички случаи също така освен отмяната на съответния административен акт следва да е доказана вреда от отменения като незаконосъобразен административен акт и да е доказана причинна връзка между акта и настъпилия вредоносен резултат. Това са и основните въпроси, които подлежат на изследване в производството пред настоящата инстанция, както и разбира се въпроса относно обективното наличие изобщо на вреди. Отговорът на тези въпроси следва да бъде даден въз основа на установените фактически обстоятелства и

приложимите правни разпоредби за всеки един от обективно съединените искове.

По отношение на предявения иск за имуществени вреди в размер на 36 000 лв. представляващ възнаграждението, което е следвало да получи ищецът за полагания от него труд по трудов договор, ако беше изпълнявал задълженията си по трудовия договор до навършването на 63 годишна възраст, пределната възраст за упражняване на длъжността летец-пилот, които задължения същият не е изпълнил вследствие претърпяното заболяване, което съобразно изложеното в исковата молба е причинено и е следствие от незаконосъобразните актове на Националния осигурителен институт.

Размерът на претендираната имуществена вреда е определен от ищеца като е взето предвид обстоятелството на размера на получаваното от същия месечно трудово възнаграждение, или възнаграждението, което евентуално същият би получавал, в размер на 1000 лв. за 3 години, или общо 36 месеца. Имуствената вреда се определя като всички неблагоприятни имуществени последици за даден факт, която може да се състои както в претърпяна загуба, така и в пропусната печалба. Претърпяната загуба се изразява във фактическо влошаване на състоянието на засегнатото имущество, докато пропуснатата печалба се определя с оглед на предполагаемото развитие, което имуществените работи на увредения биха имали в случай на ненастъпване на вредоносното събитие. В процесния случай, претенцията е относно ненастъпването в бъдеще време на обстоятелство, което според ищеца няма как да настъпи поради факта на установеното му заболяване, т.е. вследствие на заболяването, което заболяване се претендира, че е възникнало от незаконосъобразните актове на административни органи ищецът не би могъл да полага труд на длъжността летец-пилот до навършването на 63 годишна възраст, какъвто труд същият би полагал при липсата на подобно заболяване.

Така предявеният иск е неоснователен и недоказан. Същият представлява по същността си и претенция за бъдещи вреди, за такива, които още не са настъпили и биха били евентуално настъпили. Бъдещите вреди не подлежат на обезщетение с оглед и на чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, съобразно който държавата дължи обезщетение за всички имуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането и съобразно чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините се дължи отговорност за претърпени вече вреди. В процесния случай с оглед на исковата претенция, така както същата е формулирана, тя представлява по същността си претенция за вреди, които биха настъпили за ищеца в бъдеще време с оглед и на обстоятелството, че същият не е навършил посочената възраст за пенсиониране с оглед на заеманата от него длъжност.

Дори и посочената искова претенция да се определи като такава не за бъдещи вреди, а евентуално за претърпени реално такива, то искът би могъл да се определи в този случай като основателен само, ако, обаче беше доказан. Доказване на иска в производството пред настоящата инстанция не беше проведено. Като доказателства в насоката на предявения иск е представено само експертно решение № 0388/10.02.2012 г. на трудово-експертна лекарска комисия, с което се установява процент на неработоспособност на ищеца – 80%,

определя се срок на трайно намалена работоспособност 1 година, като противопоказни условия на труда са посочени – без тежък физически труд, психично пренапрежение, нощен труд. Като доказателство по спора е представен трудов договор, сключен на 07.11.2007 г. с работодател [фирма], за длъжността летец-пилот, капитан на самолет – главен пилот, заемана от ищеца в производството пред настоящата инстанция, срокът на договора е за неопределено време. Видно от отбелязването в трудовата книжка на ищеца, трудовото му правоотношение за заемната от него длъжност в търговското дружество е било прекратено на 1 март 2010 г. на основание чл. 325, т. 1 от Кодекса на труда – по взаимно съгласие на страните, изразено писмено, а не на основание чл. 325, т. 9 от Кодекса на труда – при невъзможността на работника или служителя да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайно намалена работоспособност или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертната лекарска комисия. Освен обстоятелството на прекратяване на трудовото правоотношение на това основание, следва да се отчете и основното обстоятелството, че с оглед на заеманата от ищеца длъжност, посочена в трудовия договор невъзможността да изпълнява трудовите си задължения не може да се докаже абсолютно само и единствено с решение на трудово-експертната лекарска комисия. В тази връзка следва да се отчете обстоятелството и на липсата на процесуална активност от страна на процесуалния представител на ищеца в тази насока. За разлика от административния процес, за който е присъщо служебното начало съобразно един от основните му принципи по чл. 9 от АПК, за гражданския процес особено е наличието на диспозитивното начало, определено като основен принцип на процеса и в чл. 6 от ГПК, съгласно който предметът на делото и обемът на дължимата защита и съдействие се определят от страните. С оглед на доказване на претендираните имуществени вреди на посоченото основание и в посочения размер от 36 000 лв., е следвало да бъде съобразена заеманата от ищеца длъжност и доказването на претърпените вреди в посочения размер да бъде доказано като се съобразят и представят доказателства относно приложимостта на определени разпоредби от Наредба № 1 от 16.01.2003 г. за свидетелствата за правоспособност на авиационния персонал, както и на Наредба № 21 от 25.04.2007 г. за правилата за освидетелстване при определяне на медицинската годност за летателна работа и други видове авиационни дейности в гражданското въздухоплаване. Съгласно чл. 1 от тази наредба определянето на медицинската и на психологическата годност на лицата от въздухоплаването се извършва от специализирана транспортна авиолекарска комисия. Медицинската годност съгласно чл. 3, ал. 2 от наредбата се определя въз основа на медицински изисквания според съответните правила към Конвенцията за международното гражданско въздухоплаване, посочени в приложение № 1 към наредбата. Медицинската годност на лицата за извършване на полети съобразно разпоредбите на посочената наредба се установява от комисията за авиомедицинско освидетелстване съгласно чл. 27, ал. 1, като съгласно посочения

текст комисията взема едно от следните експертни решения – годен, индивидуално годен, временно негоден за определен срок, негоден. Съгласно чл. 30 от наредбата решенията на комисията за авиомедицинско освидетелстване се оформят в протокол и се отразяват в медицинската книжка на лицето съгласно приложение № 3. Следователно, в процесния случай само представеното заключение на трудово-експертната лекарска комисия не може да удостовери по несъмнен начин обстоятелството, че лицето няма възможност да изпълнява трудовите си задължения. В процесния случай, в производството пред настоящата инстанция не са представени доказателства в посочената насока, с оглед и на което остава недоказан иска за имуществени вреди в размер на 36 000 лв., представляващи размера на възнаграждението, което би получил ищеца по спора, ако беше изпълнявал заеманата от него длъжност на летец – пилот до навършването на 63 години. Именно с оглед на вида на заеманата длъжност и съществуващите по отношение на същата длъжност специални изисквания за заемането ѝ, включително съществуващите специфични изисквания, при които може да се приеме, че лицето повече не може да изпълнява функциите по тази длъжност, не може обосновано да се приеме, че лицето не би могло да упражнява същата само и единствено въз основа на представеното като доказателство по спора решение на трудово-експертната лекарска комисия. Действително, посоченото решение установява процент на нетрудоспособност на ищеца, но обстоятелството дали същият би могъл да изпълнява задълженията си не може да оцени от съда по справедливост, а следва да бъде доказано, което не е сторено в производството пред настоящата инстанция. В тази връзка, както се посочи и по-горе дори и посочените вреди да не се определят като бъдещи такива, то в производството пред настоящата инстанция остана абсолютно недоказан размера на същите, поради което и исковата претенция в тази ѝ част, по отношение на този обективно съединен иск следва да бъде отхвърлена като абсолютно недоказана по основание и размер.

По отношение на втория обективно съединен иск – този за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. Претендира се обезщетение за неимуществени вреди, които ищецът е претърпял вследствие на причинения му психически тормоз, неудобство, болки и страдания от получен вследствие на актовете на Националния осигурителен институт инфаркт.

Предявеният иск е основателен. Налице е първата предпоставка за приложимостта на чл. 203, ал. 1 от АПК – налице са административни актове, издадени от служители на Националния осигурителен институт, които впоследствие с влезли сила решения на съда са отменени като незаконосъобразни - разпореждане № [ЕГН]/18.07.2003 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 413/30.09.2009 г. на главния директор на СУСО, като същите са отменени с решение № 1520/17.02.2005 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 11285/2004 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/15.06.2005 г. на ръководителя на СУСО, потвърдено с решение № 467/08.07.2005 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение

№ 8718/15.07.2008 г. на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 3378/2008 г., както и от разпореждане № [ЕГН]/16.09.2008 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в СУСО, потвърдено с решение № 40/18.02.2009 г. на главния директор на СУСО, отменени с решение на Административен съд София-град, I отделение, 12 състав, постановено по адм.д. № 2228/2009 г., потвърдено с решение на Върховния административен съд, постановено по адм.д. № 12785/2010 г. Видно от събраните по делото доказателства – епикриза на лицето, решение на трудово-експертната лекарска комисия и резултати от проведени изследвания на ищеца в производството пред настоящата инстанция от СБАЛССЗ [фирма], заболяването на лицето – едноклонова коронарна болест е настъпило през месец юни 2011 г., т.е в период, който във всички случаи последва отменените решения на органите на Националния осигурителен институт. Съгласно експертното решение на трудово-експертната лекарска комисия, т. 13.1 общо заболяване по отношение на лицето е налице състояние след долен миокарден инфаркт, настъпил през месец юни 2011 г., едноклонова коронарна болест, артериална хипертония III степен. Несъмнено е, че вследствие на заболяването си ищецът е претърпял болки и страдания, които по същността си представляват неимуществени вреди. Това са вреди, които несъмнено засягат лицето, като вредите по отношение на същото с оглед настъпилото заболяване са действителни и сериозни. Следва да се отчете и обстоятелството, че тези вреди са такива по естеството си, че не могат да бъдат заличени, те не могат да бъдат отстранени така, както засягането на увреденото имущество може да се отстрани чрез заплащане на парично обезщетение. Понесеното телесно или душевно страдание не може по никакъв начин да се заличи впоследствие, нито пък да се замени с някакво напълно съответно на него обезщетение по вид и по размер. Налице е и третият елемент за основателност на предявения иск, а именно налице е причинна връзка между отменените административни актове, издадени от служители от Националния осигурителен институт и причинените неимуществени вреди. Това обстоятелство се доказва от разпитаните в хода на съдебното производство свидетели. И двамата разпитани свидетели безпротиворечиво установят, че именно решенията на органите на Националния осигурителен институт са причината за заболяването на ищеца. Свидетелските показания са изградени и въз основа на обстоятелството на поредицата от незаконосъобразни решения, постановявани от служителите от Националния осигурителен институт, които впоследствие видно и от събраните по делото доказателства са били отменени от съда като незаконосъобразни.

С показанията си св. Ф. установява, че в резултат на издадените актове от служителите на Националния осигурителен институт се е влошило физическото и психическото състояние на ищеца, непрекъснато се е повишавало кръвното му налягане, след всяко съдебно решение, с което се отменя акт на служители от Националния осигурителен институт същият се е успокоявал, но след това отново се е влошавало физическото му и психичното му състояние. Установява също, че преди това здравословното му състояние е било нормално,

свидетелката установява, че живее с ищеца от 9 години.

С оглед на събраните по делото доказателства и разпитаните свидетели на ищеца следва да се присъди обезщетение за неимуществени вреди в претендирания от ищеца размер, а именно в размер на 10 000 лв. Посоченият размер на претенцията е основателен и като се съобрази възникналото заболяване на ищеца, обстоятелството, че същото е възникнало и повече няма как да бъде заличено, същото не може да бъде отстранено по никакъв начин. При уважаването на исковата претенция в претендирания от ищеца размер съдът съобрази и обстоятелството, че въпреки че първоначалното от ищеца разпореждане на органа по пенсионното осигуряване е било отменено от съда и преписката върната за ново разглеждане при съобразяване на мотивите от съдебното решение, на няколко поредни пъти административният орган не е постановявал решенията си в съответствие с решенията на съда и отново е постановявал административни актове, които впоследствие отново са били отменени от съда, като периодът, в който са възникнали тези обстоятелства е започнал от 2003 г. с постановяването на първото незаконосъобразно разпореждане от м. юли 2003 г. и продължава и до настоящия момент, обстоятелство, което се установява от събраните по делото доказателства и се констатира в мотивите на всяко едно от съдебните решения, с които се отменят незаконосъобразните административни актове на служителите от Националния осигурителен институт. Размерът от 10 000 лв. отговаря на извършената несправедливост и на начина, по който ищецът я е понесъл.

По отношение на третия предявен като първоначално обективно съединен иск - иск за причинени имуществени вреди в размер на 782, 32 лв., представляващ направени разходи за медицински прегледи и за лекарства. Предявеният иск е основателен. Същият е доказан по основание и размер. От събраните по делото доказателства се установява отговорността на служителите от Националния осигурителен институт за претърпени от ищеца неимуществени вреди, претърпени вследствие заболяване на лицето, инфаркт, причинен от незаконосъобразни актове на служители на Националния осигурителен институт. От представените по делото доказателства се установява вида на лечението, което е следвало да проведе ищецът и необходимите за това лекарства, като относно закупуването на същите са представени и съответните доказателства, включително и за цената на същите. Претендираните вреди са действително настъпили, същите са в пряка причинна връзка с отменените като незаконосъобразни административни актове на служителите от Националния осигурителен институт. С оглед на това обстоятелство предявеният иск е основателен и следва да бъде уважен в предявения размер.

С оглед заявеното в отговора към исковата молба съдът дължи и обсъждане на направеното от страна на ответника възражение относно липсата на активна материалноправна легитимация на Националния осигурителен институт. Претендира се, че исковата молба неправилно е насочена срещу Националния осигурителен институт, който не е орган на държавата. Оплакването е

неоснователно.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжности лица при или повод изпълнение на административна дейности. Отговорността на държавата е регламентирана още в чл. 7 от Конституцията на Р. Б., съгласно който текст държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжности лица. Легална дефиниция на понятието държавни органи в българското законодателство се съдържа само в Закона за устройството на държавния бюджет, като съгласно § 1 от Допълнителните разпоредби държавни органи са президентът, М. съвет, министерствата и другите ведомства, областните администрации, К. съд и други бюджетни организации, определени със закон. Н. осигурителен институт е създаден за управление на Фонд „Обществено осигуряване“, който от своя страна се създава за осъществяване на държавното обществено осигуряване със Закона за Фонд „Обществено осигуряване“ (отм.). Съгласно чл. 33 от КСО държавното обществено осигуряване се управлява от Националния осигурителен институт. Следователно по силата на закона, държавата е възложила функциите по управлението на държавното обществено осигуряване на Националния осигурителен институт и в тази връзка не може да бъде споделен по какъвто и да било начин извода, че същият не е държавен орган. Като самостоятелно юридическо лице, на което държавата е възложила определени значими функции в областта на общественото осигуряване същият несъмнено е държавен орган. В качеството си именно на държавен орган, Н. осигурителен институт чрез своите органи приема и съответните решения от оправомощените за това лица, които в резултат на извършваната от тях дейност, включително и административна такава, издават и административни актове, които подлежат включително и на съдебен контрол за законосъобразност. В тази връзка и смисълът на чл. 11 ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е че държавата отговаря чрез своите органи, на които е възложила изпълнението на съответните функции. Обстоятелството да се приеме, че ответник по спора няма да бъде Н. осигурителен институт пречатства и възможността за приложимост на чл. 9, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за реализиране на отговорността на виновните длъжности лица за изплатените обезщетения по чл. 1, ал. 1 от Закона, доколкото същата се реализира съответно по Кодекса на труда, Закона за държавния служител или в друг закон или указ в зависимост от това дали лицето, издало незаконосъобразния акт изпълнява длъжността си по служебно правоотношение въз основа на акт за назначаване или по трудово правоотношение по Кодекса на труда въз основа на трудов договор. Разбирането, че в процесния случай ответникът по спора би трябвало да е държавата пречатства тази възможност, доколкото административните актове, отменени от съда, въз основа на които се претендира обезщетение в производството пред настоящата инстанция са

издадени от служители на Националния осигурителен институт, които изпълняват функциите си по трудово правоотношение с Националния осигурителен институт, а не с българската държава.

По отношение на оплакванията, съдържащи се в жалбата и свързани с обстоятелството, че според ответника не било налице неизпълнение на съдебни решения, настоящата инстанция не следва да се произнася, доколкото това не е предмет на настоящия спор и доколкото това обстоятелство ясно и безпротиворечиво е установено в постановените в резултат на обжалването на незаконосъобразните административни актове от страна на ищеца съдебни решения, приети и като доказателства по спора.

От страна на ищеца в исковата молба се съдържа искане за присъждане на направените по делото разноски – възнаграждение за адвокат и внесена държавна такса за образуване на съдебното производство в размер на 10 лв. Като доказателство по спора е представен граждански договор, сключен между ищеца и представлявалия го в производството пред настоящата инстанция адвокат с уговорено възнаграждение за същия в размер на 1450 лв., като съгласно чл. 2 от договора в тази му част, същият служи за разписка за получаване на сумата. С оглед на това обстоятелство и с оглед на представена като доказателство по спора сметка, документ по чл. 9, ал. 2 от ЗДДФЛ, следва да се приеме, че е налице основание за присъждане на направените по делото разноски общо в размер на 1460 лв., но съответно на уважената част от иска, а именно в размер на 328, 18 лв. С оглед на обстоятелството, че искане за присъждане на разноски от страна на ответника не е направено, на същия не се дължат разноски съобразно неуважената част на иска.

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен и недоказан предявения от В. Е. Д. иск срещу Националния осигурителен институт с правно основание чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди с претендирано обезщетение за вреди в размер на 36 000 лв., представляващ възнаграждението, което е следвало да получи ищецът за полагания от него труд по трудов договор, ако беше изпълнявал задълженията си по трудовия договор до навършването на 63 годишна възраст, пределната възраст за упражняване на длъжността летец-пилот, както и законните лихви от датата на исковата молба до окончателното изплащане на претендираните суми.

ОСЪЖДА Н. осигурителен институт да заплати на В. Е. Д. обезщетение за причинени имуществени вреди в размер на 782, 32 лв., представляващо направени разходи за медицински прегледи и за лекарства, както и законните лихви от датата на исковата молба до окончателното изплащане на претендираните суми.

ОСЪЖДА Н. осигурителен институт да заплати на В. Е. Д. обезщетение за

неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. за претърпени от същия психически тормоз, неудобство, болки и страдания от незаконосъобразни актове на Националния осигурителен институт, както и законните лихви от датата на исковата молба до окончателното изплащане на претендираните суми.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати в полза на В. Е. Д. направените по делото разноски в размер на 328, 18 лв., представляващи внесена държавна такса и възнаграждение за адвокат съобразно уважената част на иска.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд, с връчване на преписи за страните по чл. 138 от АПК.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: